

CARİ AÇIĞIN AZALMASINA KATKI SAĞLAYACAK

Atabay İlaç, Gebze yerleşkesinde kurduğu biyoteknoloji tesisi sayesinde enzim, antikor gibi diğer biyobenzerlerin üretilmesini hedefliyor. Yıllık 200 milyon tutarında bir ithalata neden olan biyoteknolojik ilacın biyobenzerini üreterek cari açığın azalmasına ciddi bir katkı yapmayı planladıklarını söyleyen Atabay Kimya Yönetim Kurulu Üyesi Neyir Zeynep Taşkent, ilacın 2020'de piyasaya çıkacağını anlatıyor.

Fatoş Bozkuş fbozkus@ekonomist.com.tr

1 939'da kurulan Atabay Kimya Sanayi ve Ticaret A.Ş. 1967 yılından itibaren Acıbadem İstanbul'da ilaç fabrikası olarak üretimlerine devam etti. 1972 yılında Gebze tesisi kurularak ilaç hammaddesi üretimine başlayan şirket bugüne kadar 100'den fazla proses geliştirerek ilaç hammaddesi ve bu hammaddelerden ilaç yaparak insan sağlığının hizmetine sundu. Bunlardan parasetamolü US FDA ve Avrupa Birliği otoritelerinden onaylı şekilde üretilip ihrac eden şirket, günümüzde antiviral ilaç hammaddelerinden oseltamivirin üretimini de yapıyor. Biyoteknolojik ilaç üretimi ile ilgili olan çalışmalarını büyük bir hız ve azimle devam ettiren şirket 700 kişiye istihdam sağlıyor. Bugün Amerika'dan Vietnam'a onlarca ülkeye hammadde ve bitmiş ürün satan şirketin yıllık 150 milyon TL'lik bir ihracatı söz konusu.

ATABAY
KİMYA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

Gebze Atabay tesisi 230 dönüm arazi üzerinde bulunmaktadır. Firmada 700 kişi istihdam edilmektedir. Atabay, tesislerinde kullanılan birçok makine, reaktör, tank v.b. üretimlerini de yapmaktadır. Proses tasarımını da kendisi geliştirmektedir. İhracat bölümü yaptığı çalışmalar sonucu Amerika'dan Vietnam'a onlarca ülkeye hammadde ve bitmiş ürün satmaktadır.

Mevcut projelerinde hali

hazırda yıllık yaklaşık 200 milyon tutarında bir ithalata sebep olan biyoteknolojik ilacın biyobenzerini üreterek cari açığın azaltılmasına ciddi bir katkı yapmayı planladıklarını söyleyen Atabay Kimya Yönetim Kurulu Üyesi Neyir Zeynep Taşkent, "Şu anda üzerinde çalışmakta olduğumuz biyobenzer ilacın 2020 yılında piyasaya çıkmasını hedefliyoruz. Başlangıçta yüzde 10'unu alacağımızı öngördüğümüz pazar payını 5 yıl sonunda yüzde 25'e çıkararak şirketimize yaklaşık 100 milyon lira katkı sağlayacağını düşünüyoruz" diyor.

Neyir Zeynep Taşkent, sorularımızı cevapladı.

Biyoteknolojik ilaç yatırımınızın tarihçesi nedir? Bu yatırımınız hakkında detaylı bilgi verir misiniz?

2015 yılında TÜBİTAK KAMAG 1007 desteği ile başlamış olduğumuz biyobenzer bir antikorun yerli olarak geliştirilmesi

ve üretilmesi konulu proje, İTÜ MOBGAM ve Marmara Üniversitesi ortaklığıyla başarı ile devam ediyor. Toplam bütçesi 16,5 milyon TL olan projemizde, hücre bankalarının oluşturulması, proses geliştirilmesi ve ölçek büyütmenin yanı sıra detaylı analizler de grup içerisinde gerçekleştiriliyor. Projeye yaklaşık 7 milyon TL yatırım yapıldı, mikrobiyal üretim ve proses geliştirmeye yönelik bir cGMP tesisi kuruldu. Atabay, mikrobiyal fermentasyon ile enzim, antikor fragmanı ve diğer biyobenzerlerin üretimini geliştirmeye devam edecek.

Neden bu alana yatırım kararı aldınız?

Biyoteknolojik ilaçlar dünyada da yükselen bir trend haline geldi. Şu an ilaç endüstrisinin yaklaşık yarısını kimyasal formüllü ilaçlar oluşturuyor. 2025 yılı itibarıyla ruhsat verilen her 100 üründen 70'inin biyoteknolojik olacağı öngörülmüyor. Biyoteknolojik ilaçların ülkemizde yaygınlaşmasının, rekabetin artarak ilaç maliyetinin azalması, sağlık sisteminde finansal devamlılığı sağlaması, doktor ve hastalara yeni tedavi seçenekleri sunması gibi birçok alanda katkılar sağlayacağı açık.

Yatırımlarınızın Türkiye'ye ne

kazandırmasını bekliyorsunuz?

Halihazırda geliştirmekte olduğumuz biyobenzerin referans ilacına SGK'nın 2010 yılından itibaren yaptığı ödeme her yıl yaklaşık yüzde 100 arttı. Biyobenzer ilacımızın piyasa çıkışından sonra ilk 5 yıl içerisinde kamu maliyesine 150 milyon dolar kazanç sağlamayı ve bu sayede cari açığın azaltılmasına katkıda bulunmayı öngörmekteyiz. Bu sayede yurtdışına bağımlılığın azalmasına ve milli ilaç üretimine katkıda bulunmayı hedefliyoruz. Aynı zamanda üniversiteler ile ortak yürüttüğümüz projemiz sayesinde biyoteknoloji alanındaki teknolojik birikimin artırılması, bu alanda uzmanlaşmış personelin yetiştirilmesi ve istihdamının sağlanması hedeflerimiz arasında.

Biyoteknolojik ilaç alanında önümüzdeki 5 yıl için hedeflerinizi paylaşır mısınız?

Gezbe yerleşkimizde kurmuş olduğumuz biyoteknoloji tesisimiz sayesinde enzim, antikor gibi diğer biyobenzerlerin üretilmesini hedeflemekteyiz. Sektörde duyulan ihtiyaç ve Sağlık Bakanlığı'nın talepleri doğrultusunda yeni projeler üzerinde çalışıp yeni ürünler geliştirmeyi planlamaktayız.

BIYOTEKNOLOJİ ALANINDAKİ ENGELLER VE FIRSATLARI

Ülkemiz için çok yeni olan biyoteknolojik ilaçların üretimi konusunda deneyimli personelin yeni yeni yetişiyor olması haliyle biraz zaman kaybettiriyor. Projemizin yazım aşamasından itibaren ekipçe birçok eğitime katılarak kendimizi bu alanda geliştirmeye çalışıyoruz. Ayrıca tüm cihazların ve sarf malzemelerinin yurt dışından tedarik edilmesi diğer bir engel...

Döviz kurunun artması ile birlikte alımlarda ciddi problemlerin oluşması söz konusu... Üretimle ilişkili problemler dışında, ilacın üretimi sonrasında analizlerini yapacak onaylı ve kapsamlı laboratuvarların olmaması da önemli bir eksiklik. Aynı şekilde preklinik çalışmaların yapılacağı merkezler de çok az.

Bununla birlikte referans ürünlerin patent süreleri sona erdikçe yeni biyobenzerlerin üretilme yolu açılıyor. Tesisin kurulumu ve platformun geliştirilmesi ile yeni biyobenzerlerin üretimi kolaylaştırılmış oluyor. Böylelikle tek bir yatırım ile geliştirilebilecek geniş bir ürün yelpazesi elde ediliyor.

Bu yatırımların cironuza, büyüme hızınıza katkısı ne olacak?

Şu anda üzerinde çalışmakta olduğumuz biyobenzer ilacın 2020 yılında piyasaya çıkmasını hedefliyoruz. Başlangıçta yüzde 10'unu alacağımızı öngördüğümüz pazar payının 5 yıl sonunda yüzde 25'e çıkarak şirketimize yaklaşık 100 milyon lira katkı sağlayacağını düşünüyoruz.